

»Volné návrhy« toliko návrhy, vzniknuvší z vlastní iniciativy členstva a nikoliv návrhy správy společenstva, která valnou hromadu svolává a která právě takto poskytnouti miní členstvu možnost, by o předmětu rokování a usnášení svou vůli projevilo, opatřivši si za tím účelem potřebnou k tomu informaci. Ježto nebyl zachován postup, stanovami předepsaný, jest usnesení valné hromady o vyloučení žalobce jako člena ze žalovaného družstva neplatné a bezúčinné. Vzhledem k vývodům dovolání nutno se ještě zabývati otázkou, zda jsou dány podmínky žaloby určovací ve smyslu Šu 228 c. ř. s. a zaujati stanovisko k námitce nepřipustnosti pořadu práva. Obě tyto otázky vyřešil již správně soud první stolice. Vyloučení žalobce z družstva mělo by v zápětí ztrátu práv v Šu 19 stanov vytčených, tedy zejména nároku na byt a na podíl na závodním zisku. Toto ohrožení zájmů žalobcových odůvodňuje z plna jeho právo, aby se žalobou domáhal, by poměr jeho vůči žalovanému družstvu byl co nejdříve určen. Pokud jde o námitku nepřipustnosti pořadu práva, stačí poukázati k tomu, že společenstva jsou útvarem soukromoprávním, jehož vnitřní poměry upraveny jsou společenstevní smlouvou (§ 3 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.), jež musí mimo jiné obsahovati ustanovení a podmínky vstupu, vystoupení neb vyloučení členů (§ 5 ad 4 cit. zák.). Poměr člena k družstvu zakládá se tedy na smlouvě, jest poměrem soukromoprávním a jako takový požívá ochrany soudu (§ 19 obč. zák. a § 1 j. n.). Může tedy jednotlivý člen proti usnesením valné hromady nastupovati žalobou, byly-li těmito usneseními stanovy jemu na újmu porušeny.

Čís. 3632.

»Bezelstnost« stavebníka (§ 418 obč. zák.) vztahuje se na jeho vědomí o vlastnictví pozemku, nikoliv na jeho mínění o souhlasu vlastníka pozemku se stavbou.

(Rozh. ze dne 19. března 1924, Rv I 1734/23.)

Josef S. vystavěl na pozemku, náležejícím vlastnický jeho manželce, továrnu. Když na jmění Josefa S-a byl vyhlášen úpadek, domáhal se správce úpadekové podstaty na úpadcově manželce zaplacení 100.250 Kč, tvrdě, že žalovaná tím, že žalobce postavil továrnu na jejím pozemku, stala se vlastnící budovy, aniž vůbec přispěla na náklad stavební nějakým penízem, že úpadce použil k tomu peněz svých vlastních, které vzal z obchodu na úkor věřitelů a ku jich zkrácení a že jest proto darování částky 100.250 Kč učiněné manželce, dle konkursního řádu odporovatelným, a vůči věřitelstvu bezúčinným. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Žalobce, vystavěv svým nákladem tkalcovnu, tedy dodav za své peníze materiál a práci, stal se dle Šu 418 obč. zák. vlastníkem půdy, na níž tkalcovna stojí, poněvadž včeděl, že staví na pozemku své manželky, která o všem věděla a stavby vůbec nezakázala. Kdyby Josef S. a jeho manželka prohlásili, že tento stav, který jednáním S-ovým dle Šu 418 obč. zák. byl přivoděn, vylou-

čují, že naopak vlastnictví pozemku, na němž postavena byla tkalcovna, zůstává nadále S-ové, pak jistě byl by oprávněn žalobce vystoupiti žalobou pro obohacení žalované. O to jednati se nemůže, neboť manželé S-ovi nevzepřeli se právním důsledkům jednání S-ova (§ 418 obč. zák.), naopak žalovaná ochotna jest postoupiti úpadkové podstatě do vlastnictví budovy Josefem S-em postavené s příslušným pozemkem. O d - v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Obohacení žalované nelze si mysliti jinak, než že se stala vlastníci vystavěné mechanické továrny, jež na jejím pozemku byla zbudována úpadcovým nákladem. V tom směru uvádějí důvody rozsudku, že vlastníkem půdy, na níž tkalcovna vystavěna, stal se úpadce sám. S tímto úsudkem soud odvolací plně souhlasí, hledě k ustanovení poslední věty Šu 418 obč. zák., dle níž posavadní vlastník pozemku, věda o provádění stavby a nezakázav jí, spokojiti se musí s obecnou cenou za pozemek. K bezelstnosti stavebníka stačí, mohl-li předpokládati, že majitel půdy jest se stavbou srozuměn, což připouští sama žaloba tvrdíc, že žalovaná proti stavbě nečinila námitek. Či jest v tomto případě budova, prvý soud se zřetelně nevyjádřil, kdežto odvolání, jak z celého provedení vyplývá, považuje ž a l o v a n o u za vlastníci tkalcovny. Názor ten není správný, neboť úpadce, jenž budovu stavěl, stal se nejen držitelem zastaveného pozemku, nýbrž i jeho neknihovním vlastníkem a může žalovati na knihovní zápis vlastnického práva k tomuto pozemku spolu s budovou na něm postavenou (Randa: Eigentum 1893 str. 388 pozn. čis. 11). To jest právě rozdíl mezi předchozími případy Šu 418 obč. zák., kdež majitelem stavby stává se vlastník pozemku proti náhradě stavebníkovi, kdežto v posledním případě téhož Šu stavebník stává se vlastníkem budovy s pozemkem proti náhradě vlastníku pozemku. Když nyní žalovaná ve smyslu poslední věty Šu 418 obč. zák. postoupiti chce svůj pozemek úpadkové podstatě, jedná se o dvojstrannou smlouvu, jež říditi se bude ustanovením Šu 21, 26 (3) konk. ř. Není tedy žalovaná tím, že její manžel svým nákladem tkalcovnu vystavěl, vůbec obohacena, třebas budova na jejím pozemku se nalézá, když budova jest jeho a nikoli její.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nelze souhlasiti s výkladem, jehož se nižšími stolicemi dostalo Šu 418 druhý případ obč. zák. Předpis ten praví, že věděl-li vlastník pozemku, že někdo na jeho pozemku staví a ihned toho bezelstnému stavebníku nezakázal, může jen žádati, by mu stavebník zaplatil za pozemek obecnou cenu. Neprávem dovozuje odvolací soud, že bezelstným stavebníkem je i ten, kdo mohl předpokládati, že majitel půdy jest se stavbou srozuměn. Dle toho náhledu nabýval by pozemku i ten stavebník, jenž ví, že pozemek, na němž staví, je cizí, jen když za to míti mohl, že vlastník proti stavbě ničeho nemá, což ovšem v tomto případě by dopadalo, ježto žalovaná věděla, že se staví a námitek nečinila. Ale proti náhledu odvolacího soudu mluví již to, že by tu pak byla zbytečná tautologie, neboť slovem »bezelstný« stavebník by pak vyjádřeno bylo

jen ještě jednou v podstatě totéž, co praví už věta sama, že totiž vlastník pozemku o stavbě věděl a ji nezakázal, neboť pak ovšem stavebník musí mít za to, že vlastník pozemku proti stavbě ničeho nemá, ale stačí-li tohle už také k bezelstnosti stavebníka vědoucího, že staví na cizím pozemku, pak tento atribut stavebníka je tu nadbytečný, neboť i když se škrtne, ničeho se na smyslu nezmění (srv. Krainz-Ehrenzweig »Das Sachenrecht« vyd. 1923 str. 305). Zřejmě, že výraz »bezelstný« vztahuje se tu na vědomí stavebníkovo o cizosti p o z e m k u a nikoli na jeho mínění o souhlasu vlastníka se s t a v b o u, neboť tento atribut držby odnáší se vždy k vlastnickému právu na předmětu, jež kdo v držbě má, a to jak již v Šu 326 obč. zák., tak zvláště také ve všech případech stavby na cizím pozemku nebo cizími materiáliemi (§ 417 až 419 obč. zák.). Pak ale nynější úpadce Josef S. bezelstným stavebníkem nebyl, neboť bezesporně dobře věděl, že staví na pozemku své manželky, na půdě cizí. Nebyl-li však bezelstným, nenabyl stavbou pozemku, nýbrž jeho manželka jako vlastnice půdy nabytí stavby. Toto nabytí napadá žaloba z dvojího důvodu: jednak jako darování učiněné nynějším úpadcem na zkrácení jeho věřitelů — k tomu se mylně v protokole ze dne 27. srpna 1923 cituje § 29 čís. 2 konk. ř., avšak toto číslo o darování nejedná, nýbrž číslo 1 téhož Šu — a pak z důvodu obohacení na úkor věřitelů. Avšak oba tyto důvody v pravdě jsou jedním jediným, pak-li ovšem žalovaná byla bezelstnou, neboť dle Šu 39 (3) konk. ř. bezelstný příjemce bezúplatného plnění úpadcova ručí jen za to, čím jest obohacen (leďa že by nabytí jeho i jako úplatné bylo odporovatelným). Nebyla-li bezelstnou, pak řídil by se obsah její restituční povinnosti dle téhož Šu odst. (1) a (2). Dlužno tedy věc se všech stránek odpůřícího práva probrati, potřebné důkazy provést a pak teprv rozhodnouti.

Čís. 3633.

Úrazové pojištění dělnické (zákon ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. na rok 1888). Drahotní přídavky, stanovené zákonem ze dne 21. prosince 1921, čís. 481 sb. z. a n., nejsou důchodem ve smyslu §§ 6 a 7 úraz. zák.

(Rozh. ze dne 19. března 1924, Rv I 1742/23.)

V předchozím sporu Cg II 86/22 bylo právoplatně uznáno, že nárok Rudolfa B-a proti žalované dráze jest důvodem po právu. Sporem Cg II 9/22 domáhala se úrazová pojišťovna na dráze náhrady škody, jež jí povstala (povstane) placením renty Rudolfu B-ovi. V tomto sporu uzavřely strany smír, dle něhož zaplatila dráha pojišťovně určitý peníz a zavázala se platiti měsíční důchod 384 Kč 75 h, dokud bude pojišťovnou Rudolfu B-ovi (jeho pozůstalým) důchod vyplácen. Po uzavření tohoto soudního smíru byl vyhlášen zákon ze dne 21. prosince 1921 čís. 481 sb. z. a n., dle něhož byla žalobkyně povinna poskytnouti Rudolfu B-ovi k jeho důchodům drahotní přídavek, jenž činí počínajíc 11. říjnem 1921, 150 Kč měsíčně. Žalobu, již domáhala se pojišťovna na dráze zaplacení